

© FrieslandCampina

**We laten de wereld beter achter voor de
volgende generatie**

We moeten onze eigen rommel opruimen + situatie verbeteren

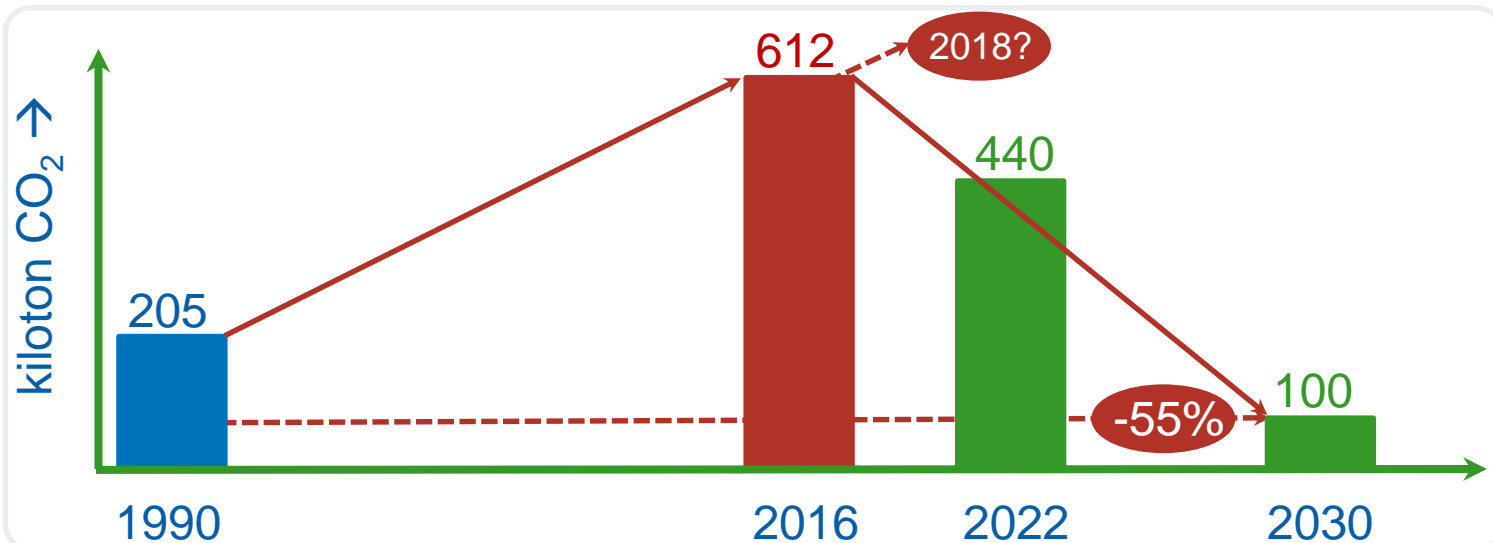
1. Broeikasgassen, CO₂
2. Hergebruik grondstoffen
3. We hebben afspraken

Ons bestuursakkoord – Iedereen doet mee, iedereen profiteert

Energiebod 2019 – regio, rijk

Parijs

Doelstellingen in lijn met overall ambities

Hergebruik grondstoffen

Kg restafval per persoon

Asbest daken

Year	Asbest daken
Nu	3.479 daken 352.659 m ²
2024	0 0

Waar gaat duurzaamheid over?

1. Energie

Transitie/–reductie, productie

2. Hergebruik grondstoffen

Omgekeerd inzamelen, Riolering tuinbouw

3. Prettige leefomgeving

Groenplan, Groene schoolpleinen, Bee-deal

4. Ruimtelijke adaptatie

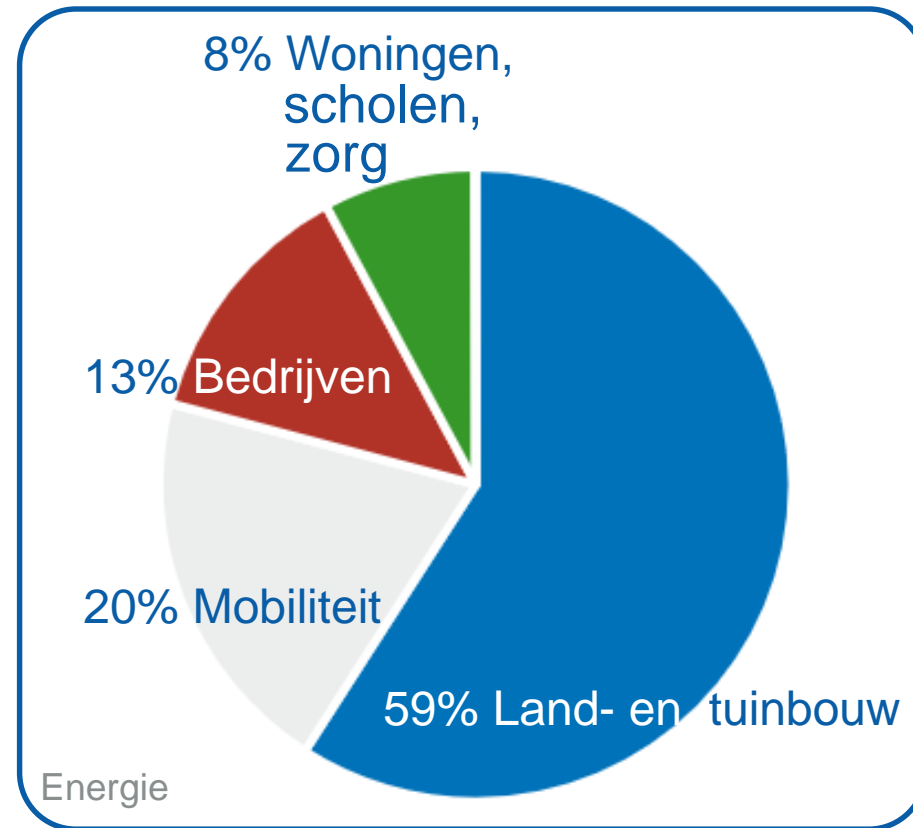
(Regen-)water + hitte stress + droogte,
Steenbreek

5. Asbest sanering

ODR plan, Samenhang met zonnepanelen

Aanpak per logische energie clusters, doelgroepen

- I. Wij zelf als gemeente
- II. Land- en tuinbouwers
  - a) Glastuinbouw
  - b) Andere agrarische bedrijven
- III. Bedrijven – per bedrijventerrein
- IV. Bewoners, gebruikers wijken
  - a) Huurwoningen van woningbouwverenigingen
  - b) Commerciële verhuur
  - c) Particulier bezit (Inclusief VVE's)
  - d) Winkels
  - e) Scholen, Zorginstellingen

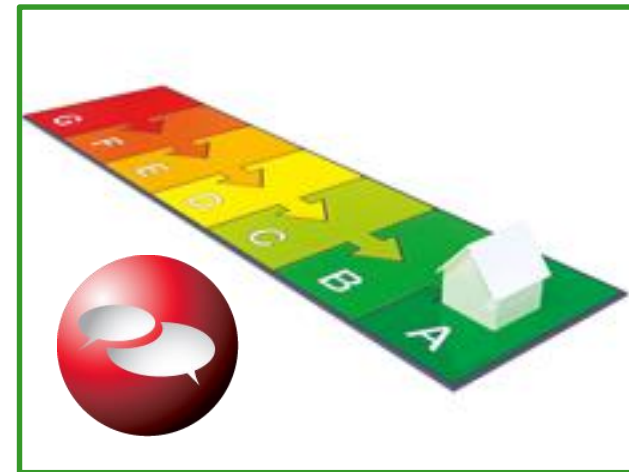
Mobiliteit met Regio

Aanpak, volgorde, prioriteit

1. Geen groep overslaan, 'ledereen doet mee' principe
2. Bijdrage aan ons doel
  1. Totaal ton CO₂/jr – Totale impact
  2. Eur/ ton CO₂/jr – Kostprijs
3. Haalbaarheid
  1. Logische momenten, afschrijvingen
  2. Benutten van initiatief inwoners, alert reageren en ondersteunen
  3. Technisch, technologisch
  4. Regelgeving
  5. Financieel, bezetting
4. Gebruik maken van kennis en kunde derden

Wij zelf als gemeente, voorbeeldgedrag en alertheid

1. Eigen gebouwen – label A
2. Bij elk college- en raadsvoorstel antwoord op de vraag: ‘Wat is de bijdrage aan duurzaamheid?’
  1. Energie, circulair, leefomgeving
  2. CO₂/jr
3. Onze rol is in de basis inspirerend, ontzorgend
  1. Haalbaarheid scans
  2. Regelgeving versnelling
  3. Revolverend(e) fonds(en)

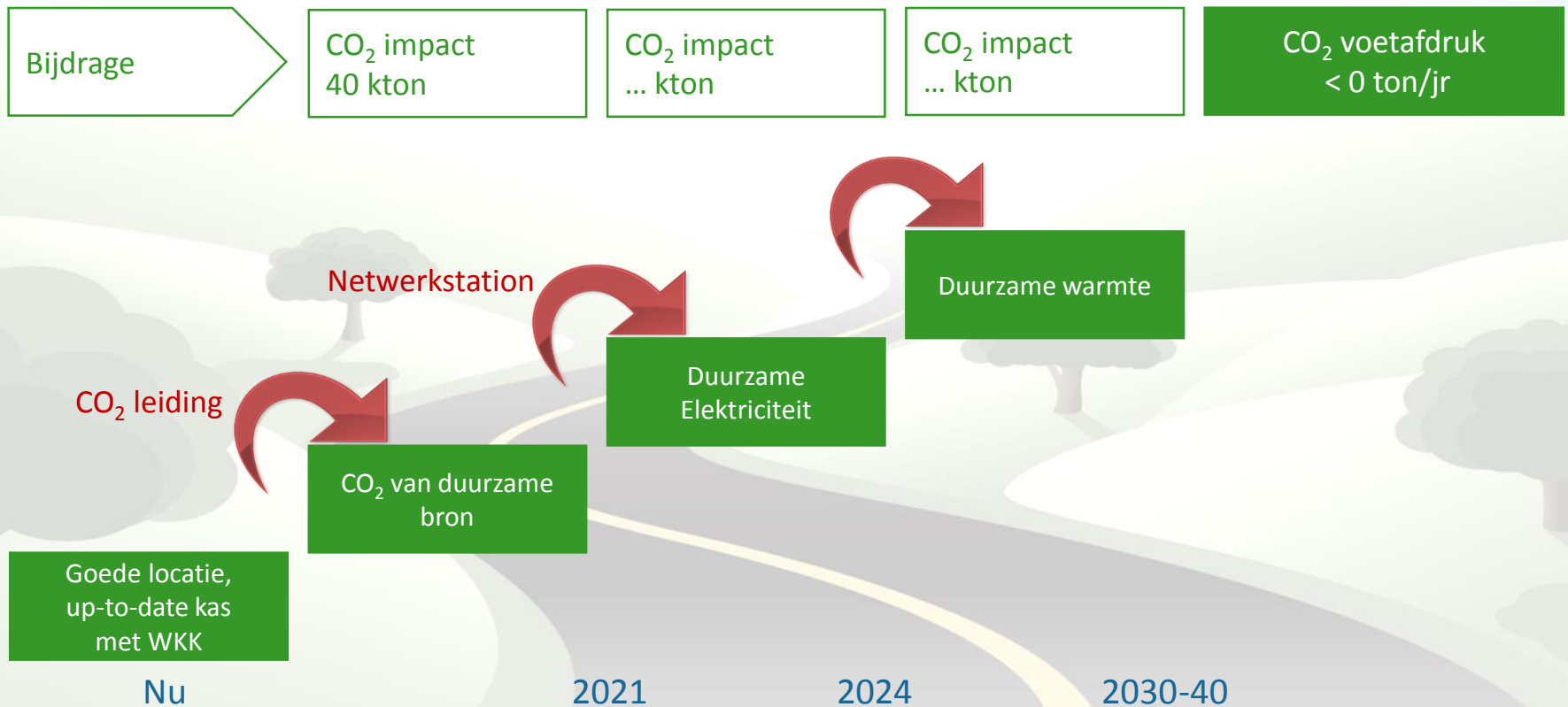
Glastuinbouw

1. Glastuinbouw pact
2. Logische stappen, bottle neck per stap opruimen
3. Doelstelling en rolverdeling per stap in afstemming met pact en aangesloten bedrijven
  - Eerste opstap is CO₂ leiding
  - 40 kton CO₂/jr

Op weg naar toekomst bestendige, duurzame, WKK-vrije glastuinbouwbedrijven

Bedrijven – per bedrijventerrein

1. Collectief organiseren via bedrijvenvereniging/-samenwerking, parkmanagement
2. Status vaststellen, monitoring, bottle necks vaststellen
3. Uitvoering - Follow up via reguliere stuurgroep, Deal voor Duurzaamheid – jaarplanning
4. Afstemming omgevingsdienst
Audit ronde afgestemd op ervaringen samenwerking (EML)

1. De Wildeman (Zaltbommel)
2. De Ooijk, Veilingweg, De Waluwe, Van Voordenpark (Zaltbommel)
3. Kraaijenhoef (Brakel)
4. Rondgang en overig (Gameren)
5. De Ormeling (Nederhemert-N)

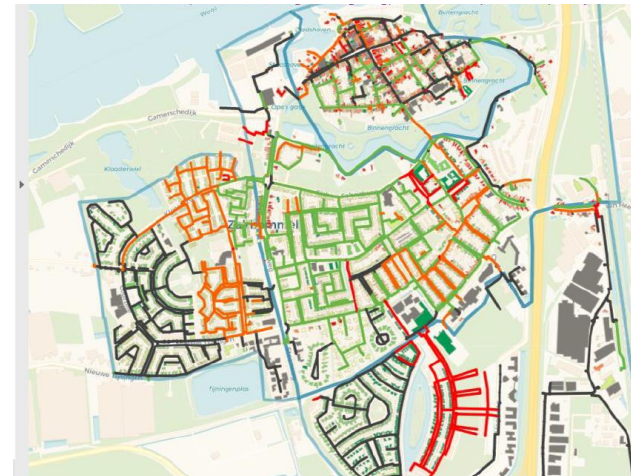
Bewoners, gebruikers wijken - wijkaanpak

I. Samenwerking

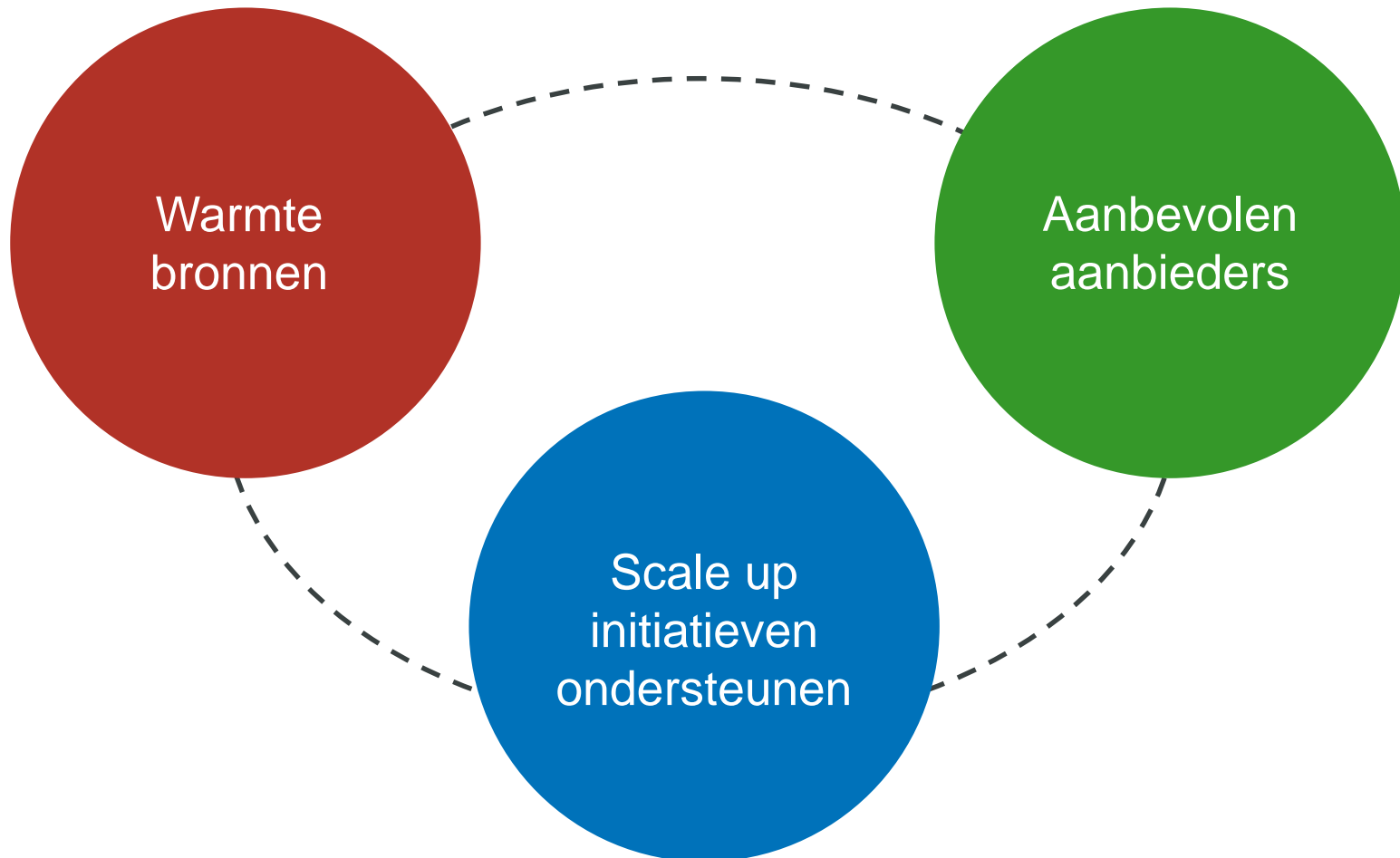
- a) Lokale energiekring(-en), Dorps-/ Wijkplatformen
- b) Alliander – feiten, partner
- c) Woonlinie, De Kernen, Habion
- d) Energieloket Het Nieuwe Wonen Rivierenland – gericht, helder verwijzen
- e) Haalbaarheidsscan

II. Volgorde

- a) Haalbaarheid per wijk, buurt
- b) Enthousiasme, initiatief bewoners

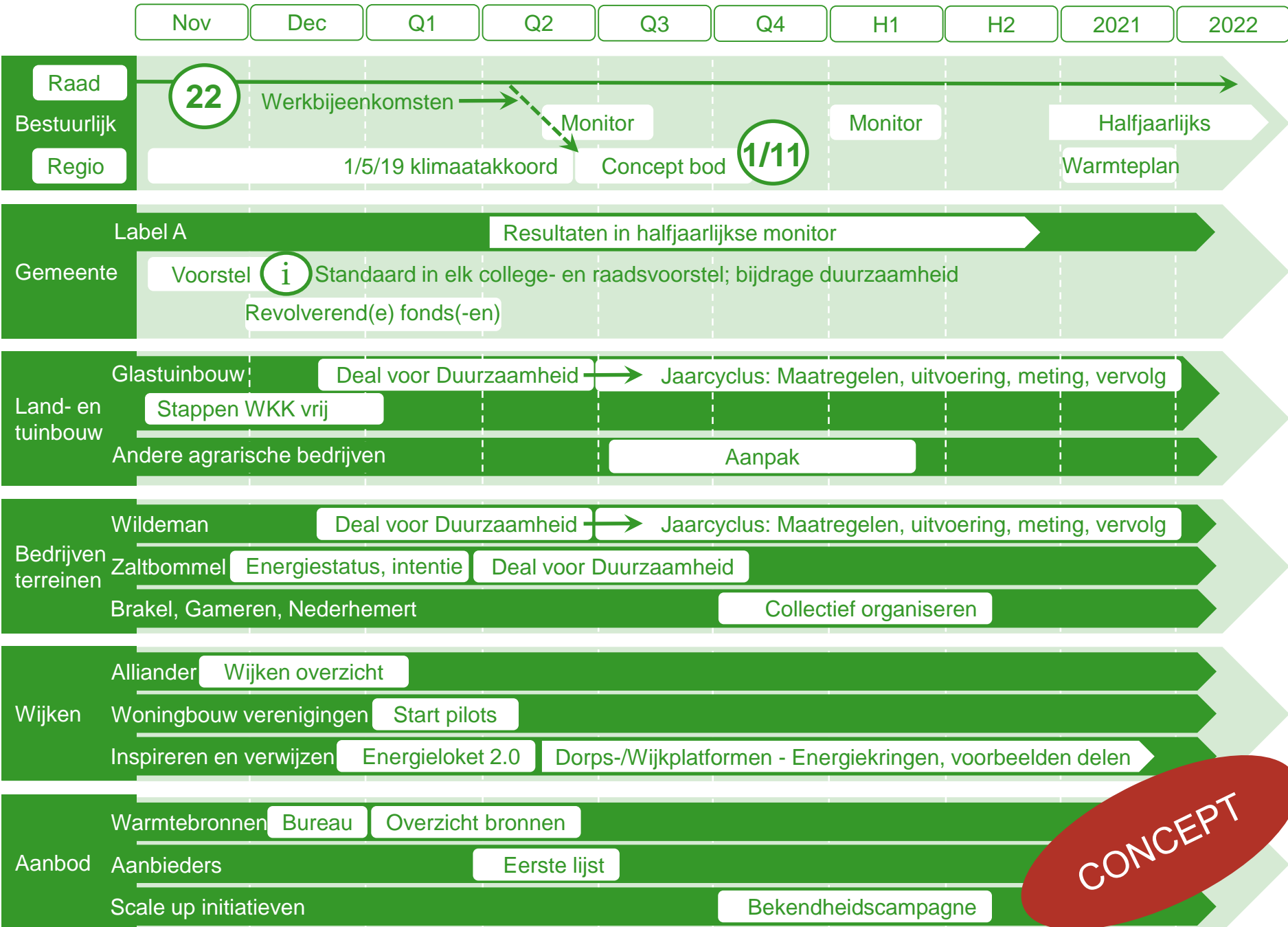
Aanpak energie aanbod

Raadsbetrokkenheid

1. Twee werkbijeenkomsten met raad
  1. Per thema/onderwerp – Bijvoorbeeld voor uit te brengen energiebod
  2. Heldere agenda, voorbereiding gericht op resultaat in de uitvoering
2. Regionale energiestrategie (RES), onderdeel bod in 2019
3. Duurzaamheidskeuzen onderdeel omgevingsvisie in 2019
4. Officieel besluit van deze aanpak

Volgende stappen, ambitie in hoofdlijn, nog overeen te komen met betrokken partijen

CONCEPT